

מחשב כך וכך אעשה כך וכך תעלה בידי מועלת להשבית הדבר שאין מחשבתו מתקיימת אפילו לדבר תורה כגון האומר עד יום פלוני אסיים כך וכך מסכתות בגירסא.

עד שהאדמו"ר בעל האמרי אמת זצוקללה"ה הפטיר באותו ראש השנה בצאתו את הקודש: "אני הולך ללמוד עכשו את הדף היומי", זהו שהדליק את הניצוץ אצל רבבות חסידיו ומאות אלפי בני ישראל להירתם ולהצטרף למעגל לומדי הדף היומי מאז ועד עתה, למעלה מכתשעים שנה. מאז ההכרזה נחגגו סיומים של 12 מחזורי לימוד הדף היומי. סיום המחזור השנים-עשר היה ביום י"ד באב ה'תשע"ב.

לימוד המחזור ה-13 החל למחרת, ביום חמשה עשר באב שנת "ש"ת ע'ליו ב'רכת ה'" לפ"ג (מאן דיסיף יוסיף).

קרבנו של רבנו אברהם שמעון הלוי האראוויץ אב"ד זליחוב המכונה בפי כל בלשון חיבה ר' שמעל'ע זעליחובר^{לח}

עוד בהיות רבנו תלמיד מן המניין בישיבת חכמי לובלין, והוא נער

לח. הרב אברהם שמעון הלוי אנגל-הורוביץ (ר' שימעול'ה זעליחובער, תרל"ו - תש"ג) היה ראש ישיבה ומשגיח רוחני בישיבות מזרח אירופה. נולד בזליחוב בפולין, ועל שם עיירת הולדתו כונה כל ימיו – רבי שמעון מזליחוב. אביו היה יצחק של חומץ, מחסידיו קוז'ניץ. בגיל צעיר עזב את ביתו ולמד כעשר שנים בבית מדרשו של האדמו"ר מקוז'ניץ. אחרי נישואיו היה סמוך על שלחן חותנו כנהוג אז, ומשנתרושש חותנו, חזר לעיר הולדתו ועסק כאביו בייצור חומץ. בהמשך עסק במסחר בכלי חרסינה וראה ברכה בעמלו, אולם לאחר זמן עסקיו חוסלו. היה ראש ישיבה ומשגיח רוחני בישיבות מזרח אירופה. עיקר פרסומו היה כשהחל לשמש בשנת תרצ"ב כר"מ בישיבת חכמי לובלין. רבי שמעון התבלט בדרכו המיוחדת, בהיותו עטוף בטלית ותפילין עד חצות היום, ובדרישתו להיות בקי בתנ"ך ומשניות ובתלמוד על הסדר, וזאת לפני תחילת העיסוק בלימוד הפלפול התלמודי. כן נודע כבעל זיכרון פנומינלי וכבקי בכל ספרות חז"ל והפוסקים, וכן בספרי הקבלה והחסידות. לאחר תקופה נתמנה על ידי ראש הישיבה רבי מאיר שפירא כמשגיח רוחני של הישיבה. עם פטירת ראש הישיבה עזב גם רבי שמעון את הישיבה מסיבות שונות והשתקע בעיר קראקא, שם לימד חוג תלמידים מצומצם. מספר תלמידים מעריצים שלו נשארו בישיבה וכונו "שמעונאים". בסתיו תרצ"ט (1938) ערב פרוץ מלחמת העולם השנייה פרסם בדפוס כרוז בשם "שובה ישראל", ובו קרא ליהודים

בן ארבע עשרה, התכתב בדברי תורה עם הגאון הצדיק רבי אברהם שמעון הלוי האראוויץ זצ"ל אב"ד זליחאב משגיח לשעבר בישיבת חכמי לובלין. הגאון כתב עליו תואר "אהובי תלמידי יניק וחכים בתוה"ק ומבין דבר ויר"ש מר חיים נ"י ויופיע".^{לט} מתוכן ההתכתבות בספר הנ"ל

באר מים חיים

לנטוש את התרבות האירופית והמותרות ולדבוק בשמירת התורה והמצוות. את הכרוז סיים במילים – "גורו לכם מפני חרב, כי לא אדם הוא ה' אלוקי ישראל שתעשו איתו פשרות, והוא בפשרות לא יחפוץ... היבדלו מדרכי העמים ומהבלי תענוגיהם וחכמתם... כי אם לא בהכרח לגלות מלכותו יתברך לעד על ידי היסורים הקשים המפורשים היטב בשירת האזינו..." בקיץ תש"ג גורש רבי שמעון יחד עם יהודי קראקא אל מחנות ההשמדה על ידי הכובש הגרמני, ומצא בתוכם את מותו.

לט. עיין בספר נהרי א"ש (הוצאה רביעית תש"ע - בדף צ חלק מכתבים מכתב ה) - כ"ח באדר תרצ"ה (רבנו היה אז בגיל ארבע עשרה וג' חדשים) לאהובי תלמידי יניק וחכים בתוה"ק ומבין דבר ויר"ש מר חיים נ"י ויופיע. מכתבך הגיעני ונא אל יפול לבו עליו כלל כי אהבת עולם אהבתיך, ויתן ה' שתלך בדרכי ישרים ותהגה בתוה"ק ביגיעה ואוסיף לך אהבה... שאלתך בענין מצוות עשה מדבר שקר תרחק אם האיסור הוא גם בכתב והוא מאריך שם בתובתו בהמשך נותן לו הדרכה בענין עבודת ה' וכו', ומסיים - נא לנהוג טובת עין וליתן המכתב הזה לכל מי שיחפוץ, אשר עדיין רחב וחכמת העולם לא לקח את לבם והיושר מהולל אצלם ולישרים נאווה תהלה... דו"ש וטובך אברהם שמעון הלוי האראוויץ.

ועוד מכתב הוא כותב לרבנו בעזהשי"ת לתלמידי הוטיק הלמדן הבחור מהו' חיים מקראקא נ"ו מכתבך הגיעני ושאלתך אם להשאר שם בישיבה יח"ל כבר שאלו לי הרבה תלמידים בפיהם כי אינם רואים תועלת ביח"ל עם המצב דעתה אשר שמה ומה יעשו, כמו שהשבתי להם כן אני משיב לך הלא עוד עד ימי הפורים הבעל"ט בערך עשרה שבועות ומי יודע מה יולד יום בעשר שבועות הללו, אבל בדעתי אי"ה להיות אחר הפורים הבע"ל בלובלין למען שכל תלמיד שירצה לשאול עצתי יוכל לשמוע דעה ועצת אבינו שבשמים. בהמשך מדריך אותו ונותן לו עצה מעשית בלימוד התורה: "מה ששאלת על עתה, נא להתמיד מאוד בלימוד הגמרא ולא שום ספר אחר כעת אלא גמ' עם תוס' או בלי תוס'. אולי הנכון לחלק העת שיש לך חצי עם תוס' וחצי פשוט", ופה הוא כותב בהדגשה: "אבל העיקר ללמד הרבה פעמים עד שיקלוט הלימוד בתוה"ק היטב היטב בלבך ומוחך ולשמוח מאוד וליתן שבח והודאה להשי"ת נותן התורה ששם חלקך בתוה"ק ותקטן בעיניך מאוד עבור כל החסדים ואמת שעשה השי"ת עמך. בזמן שאין כ"כ עת לימוד, תביט בספר ליקוטי עצות מהר"ן מברסלב ז"ל ובסדר הדורות החדש ששם מבאר מהות עבודתו העיקרית של כל צדיק הנזכר שמה, זאת מועיל לזכך הנפש ומחשבות הטורדות ר"ל וד"ל. כן באור עולם הנדפס בסוף ראשית חכמה, אבל בשאר ספרי מוסר וגם בפנים ראשית חכמה אין זאת עוד לפניך, כי עדיין אתה רך בשנים מאוד, ותוכל ליפול בראש ועצבות ח"ו. בטוח אני שאם תשמע לי תמצא נחת בחייך

אפשר להבחין שאמנם היתה התנגדות לאב"ד דזליחוב.

ואכן שמעתי מפי רבנו שעיקר ההתנגדות בישיבה לאישיותו בפרט מצד התלמידים נבעה מהיותו מבקר ומתנגד חריף לשיטת פשיסחא, וגם כנראה הטיף נגדם במלוא עוזו וברבים, דבר שבפולניה דאז לא יכלו לעבור עליו לסדר היום, בפרט מפי אישיות כמו הצדיק רבי שמעון זעליחאבר. רבנו אפילו הוסיף, שבימים ההם אחז שהצדק עם רבי שמעון ואין התנגדותו לפשיסחא יכולה להוות עילה מספקת לסילוקו מהישיבה, אך היום במבט לאחור הוא מבין היטב את התחושה, וברור לו במאת האחוזים שכל אלה שמחו ולא שתקו צדקו, ולא היתה להם ברירה אלא לנהוג כפי שנהגו. מי שהכיר וקצת בקי בדברי ימי החסידות בפולניה יבין שהתנגדות אקטיבית לשיטת פשיסחא יכלה להביא לחורבן רוחני בלתי ישוער, דבר שלא היה חסר, בפרט בזמן שההשכלה הרימה ראש.

יש שגרסו שהעילה להתנגדות היתה התרת מעשה יבום, ואכמ"ל, ^מאולי אין פה סתירה אלא בבחינת "טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח את ידך" ^{מא}... בבחינת "זה וזה גורם".

אך למרות עזיבתו שם, היו מן התלמידים רבים שהתעקשו להישאר

ותבליג רוחך על כל התלאות הנ"ל הנמצאים כעת. עוד נראה פנים אחר הפורים... דברי נפש נענה מצפה לישועה אברהם שמעון הלוי מזעליחאב". והנה באחד המכתבים לרבנו (מכתב הקודם מכתב ה') הוא מאריך מאוד בפירוש הפסוק "ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר" (שמות יט - ב) ומלמדנו יסוד מוצק ביודישקייט "ויחן שם ישראל - זה עין טובה, כמובן שעין טובה כל אחד בחברו במה שיש לו וזאת מאחד את הרבים והכל 'נגד ההר' נוכח פני צור וקדושו השוכן בהר ולא ע"פ אנושיות וגשמיות כנ"ל (עכ"ל) אחדות אינו לפי הפירוש המעוות שהרבה נותנים לו שחייבים לוותר על עקרונות חלילה למען הרבות שלום ורעות וכו' לא מיניה ולא מקצתיה רק נגד ההר ולא ע"פ אנושיות וגשמיות".

מ. שמעתי ממקור מוסמך שכל ההיתר היה "בדיעבד" ואשר שלא בטובתו נכרך שמו בפרשייה ובלית ברירה הכניס ראשו בין ההרים הגדולים, מגדלים, מבארות מים עמוקים דולים (לשון מושאל מתשובת רשב"א חלק ד תשובה קנב). בכוונתו היה להציל בן טובים מאיסור אשת אח, ל"ע, אך אחרי ההתנגדות הגדולה והחריפה שעורר בעולם התורה עצם ההיתר חזר בו, והדבר לא יצא לפועל.

מא. קהלת ז - ח

קשורים אליו בעבותות.

**מעיד אני על משפחת בית ענוביי מבית צבועים ... שהיו בני צרות
והיו בני בניהם כהנים גדולים עומדין ומקריבין על גבי המזבח^{מב}**

מדי דברו על ההיתר למעשה יבום שִׁנְתָּן ע"י רבי שמעון, מזכיר היה רבנו כ'תנא דמסייע ליה' שאף החוזה מלובלין התיר יבום בשעתו, ושהוא - רבנו - היה תלמיד לצאצא שנולד מאותו מעשה יבום.

**מ'ווערט אינגאנצן אויס זיך דאס איז תשובה (מבטלין לגמרי את
ה"אני" זאת התשובה האמיתית)**

בְּהִזְכִּירָנוּ את צדקת הצדיק רבי שמעון^{מב}על מזהליחאב זצ"ל מעניין להעלות עדות נאמנה מכלי ראשון מכ"ק האדמו"ר מסטריקוב רבי אברהם אביגדור נחום לנדא זצוקלה"ה, ^{מב} אשר התלווה לצדיק רבי שמעון^{מב}על מזהליחאב,

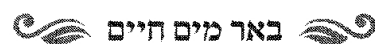
מב. ירושלמי יבמות פרק א' הלכה ו' דף ה' ע"א "שאלו את רבי יהושע בני צרות מה הן אמר להן הרי אתם מכניסין את ראשי בין שני ההרים הגבוהים בין דברי בית שמאי ובין דברי בית הלל בשביל שיריצו את מוחי אבל מעיד אני על משפחת בית ענוביי מבית צבועים ועל משפחת בית נקיפי מבית קושש שהיו בני צרות והיו בני בניהם כהנים גדולים עומדין ומקריבין על גבי המזבח

מג. לאחר פטירתו של רבי ירחמיאל ישראל יצחק דנציגר מאלכסנדר, בכ"ט בטבת ה'תר"ע, ללא בנים, הושיבו חלק מהחסידים את אחיו, רבי שמואל צבי דנציגר, בכס האדמו"רות. חלק אחר פנה לרבי אהרן צבי לנדא מביאלה, בנו של רבי דב בעריש מביאלה, ומינהו לאדמו"ר בעיירה סטריקוב. כמו חסידות אלכסנדר, ממשיכה גם חסידות סטריקוב את דרכה של חסידות וורקא. בעת בקשת חלק מחסידיו של רבי ירחמיאל, שלאחר פטירתו רצו למנות את רבי אהרן צבי לנדא מביאלה בנו של רבי דב בעריש מביאלה, הביעה אמו התנגדות עזה לכך שבנה יקבל את האדמו"רות בהפטירה שזו סכנה עבורו, אך בשל לחץ החסידים שגברו הוא קיבל את ההנהגה. לצערם של החסידים אכן צדקה אמו, וכארבעה חודשים לאחר התמנותו נפטר ביום טוב שני של שבועות תר"ע. את מקומו מילא אחיו רבי אלימלך מנחם מנדל לנדא מסטריקוב, הנודע בכינוי "האדמו"ר הזקן מסטריקוב". רבי אלימלך מנחם מנדל כיהן בהתחלה בדזנסקאוואלה, לתקופה קצרה בסטריקוב ובסוף ימיו בזגערז'. רבי אלימלך מנחם מנדל מסטריקוב נפטר בשנת תרצ"ו, ולאחר פטירתו הוכתר בנו רבי יעקב יצחק דן

אשר הוא נמנה כאחד מחסידיו ותלמידיו, בביקור חולים לאחד המיוחדים שבחבורה הרה"ק ר' יצחק מוויעליפאלי.^{מ"ד} ר' יצחק היה אז חולה מסוכן ל"ע, היה גונח דם ושכב במטתו אך התחזק ולמען כבודו של האדמו"ר ר' שמעול'ע מזעליחאב זצ"ל, התיישב על המטה, ור' שמעול'ע תפס את מקומו על יד מטתו. תוך כדי שיחה התלונן ר' איציקל שאינו יודע לעשות תשובה. "איך עושים תשובה?" רבי שמעול'ע לא הגיב, ושאל בשנית איך עושים תשובה, ושוב לא הגיב. התחזק יותר וזקף את עצמו וחטף את מקלו של ר' שמעול'ע כמי שאומר עכשו הנך בידי ואינני מניח לך עד שתורני דרך תשובה, קם ר' שמעון ושאג בקול לא לו: "תשובה" "תשובה"! אי אפשר לעשות תשובה? הרי תשובה היא מצוות עשה השווה לכל נפש, ועל כל יהודי מוטל לעשות תשובה, ועל כל חטא אישי ופרטי הוא יוכל להתוודות ולחזור בתשובה! אך תשובה כללית לחזור לשורש (תשובה זיך צוריקצוקערן צום אויבערשטן צוריקצוקערן צום שורש ווי איז מען זוכה "איך טו תשובה? איך טו תשובה? ווייטער איך ווייטער איך איין רגע אין לעבן אז מ'געט א הארה פון הימל, אדער א צדיק הדור שיינט אריין מ'ווערט אינגאנצן אויס זיך דאס איז תשובה! (בתרגום חפשי: מחפשים דרך לחזור בתשובה? אני עושה תשובה? אנכי עושה תשובה? מבטלין לגמרי את "יש", את ה"אני", זאת התשובה השלמה והאמיתית).

נער ואוהבהו

הוכחה חותכת לדרכו היחודית של רבנו בלמדנותו בתורה היא העובדה שבהיותו צעיר לימים מונה כראש ישיבה בישיבת הרה"צ רבי יצחק ישעיה הי"ד הלברשטאם מצ'חויב - בן הזקונים של בעל הדברי חיים מצאנז.^{מ"ה} תלמידו

לנדא מסטריקוב לממלא מקומו. רבי יעקב יצחק דן הקים ישיבה בסטריקוב בשם "בית אהרן". נספה יחד עם מרבית חסידיו בשואה.

מד. חסידות וויליפולי היא חסידות פולנית. אבי החסידות היה רבי שלמה זלמן פרנקל. רבי שלמה זלמן נולד בשנת תקס"ד. היה תלמידם של רבי מאיר הלוי מאפטא ורבי נפתלי צבי הורוביץ מרופשיץ. היה מסתגף וצם רוב ימיו. נחשב לבעל מופת גדול. נפטר בי"ז בכסלו תרי"ח בקרקוב. בנו רבי אברהם מילא את מקומו. היה חתנו של רבי יעקב ממעליץ. נפטר בד' בשבט תרס"ו. חתנו של רבי שלמה זלמן, רבי נטע (נכדו של רבי אריה לייבוש ליפשיץ מוישניצא), החל גם הוא לכהן בוילפולי לאחר פטירת חמיו. אחריו כיהן בנו רבי יצחק.

מה. ע"פ עדותו שמסר לפני האדמו"ר מבוהוש שליט"א (ראה להלן בפרק "שיח שרפי